

KOGNITIVNÍ DEFICIT U PACIENTŮ S ROZTROUŠENOU SKLERÓZOU

Autor: **Martin Richnavský**

Školitel: **prof. MUDr. Jan Mareš, Ph.D., MBA; MUDr. Dalibor Zimek**

Neurologická klinika LF UP v Olomouci a FN Olomouc

Úvod

Kognitivní deficit je jedním z často opomíjených příznaků roztroušené sklerózy (RS) a v praxi se běžně nevyšetřuje. Udává se, že ním trpí 40-70 % pacientů. Vzhledem k produktivnímu věku většiny těchto pacientů je kognitivní deficit spojen s výrazným omezením jejich života – bývá příčinou ztráty pracovní schopnosti, potíží s denními aktivitami a sociálních problémů. Vyskytuje se ve všech stádiích onemocnění s vyšší prevalencí těžších forem v pokročilejších stádiích. Podle řady studií, ale nekoreluje s délkou trvání nemoci a s fyzickým postižením. Z kognitivních funkcí bývá nejčastěji postižena krátkodobá paměť, rychlost zpracování informací, alternující a simultánní pozornost a exekutivní funkce (řešení úkolů, strategické plánování, zahájení a ukončení reakce na podnět).

Cíle

Cílem naší práce bylo orientačně zhodnotit výskyt a závažnost kognitivního deficitu u vybraných pacientů s RS s různým průběhem a délkou trvání onemocnění léčených v Centru pro diagnostiku a léčbu demyelinizačních onemocnění Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc.

Metodika

Do studie se zapojilo 18 pacientů. Pro hodnocení kognitivního deficitu jsme použili test SDMT (Symbol Digit Modalities Test), který je standardizovaný k věku a vzdělání. Následně jsme se snažili najít vztah mezi mírou kognitivního deficitu a mírou fyzického postižení (EDSS) a délkou trvání onemocnění pomocí Spearmanovy korelační analýzy.

≥	±	«	π	ж	ψ	Δ	o	↑
1	2	3	4	5	6	7	8	9

ψ	±	π	ψ	±	o	≥	Δ	↑	ж	±	«	±	≥	Δ
6	2	4												

Obr. 1: ukázka z testu SDMT

Výsledky

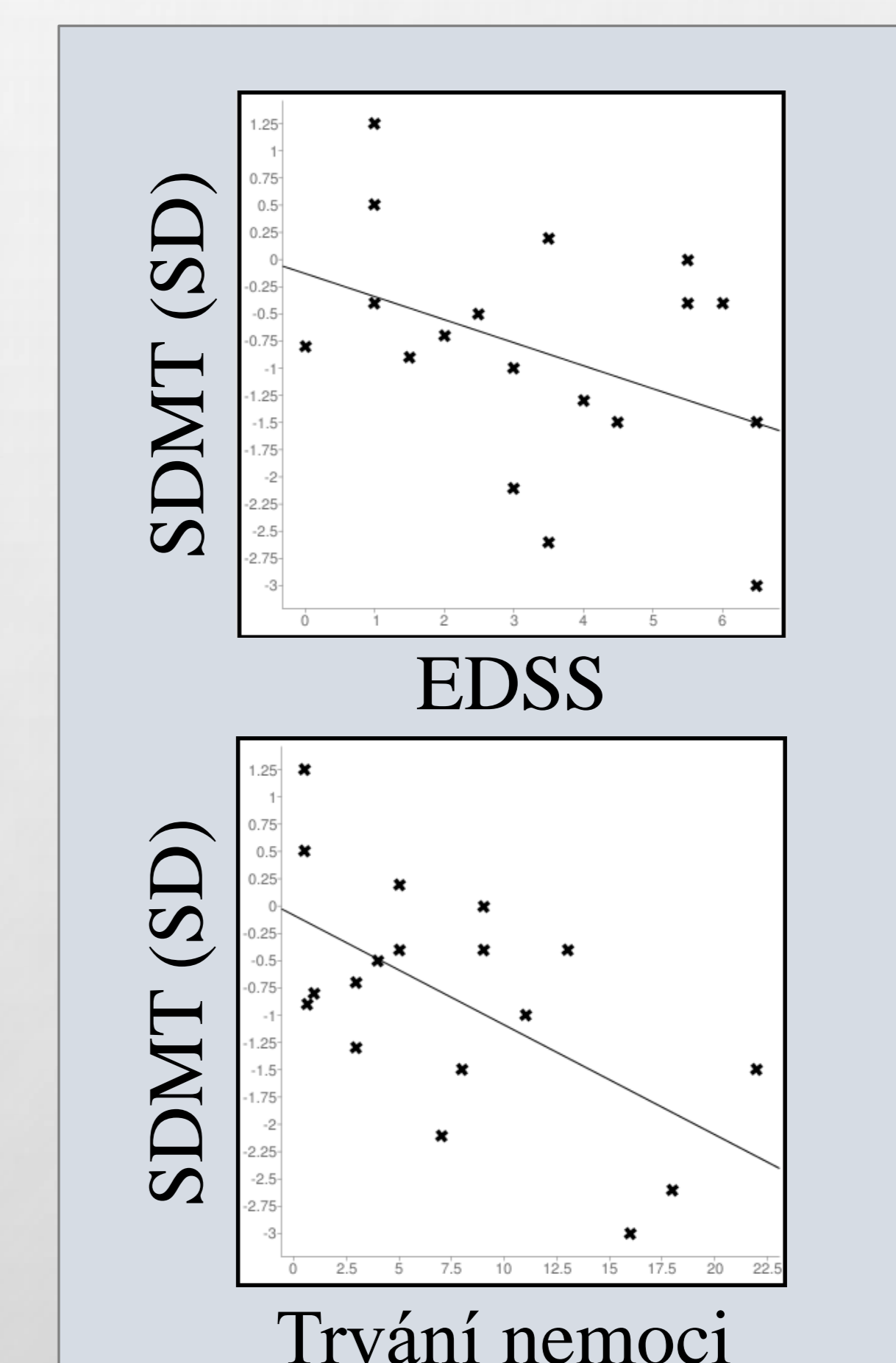
Průměrný kognitivní deficit byl podle testu SDMT u pacientů s klinicky izolovaným syndromem -0,18 SD, s relaps-remitující formou -0,78 SD, s primární progresí -1,63 SD a pacient se sekundární progresí dosáhl skóre -3,0 SD. Signifikantní korelace byla prokázána mezi skóre v testu SDMT a délkou trvání onemocnění ($r = -0,512$).

	SDMT (SD) - průměr	SDMT (SD) - medián
CIS	-0,18	-0,55
RR RS	-0,78	-0,45
PP RS	-1,63	-1,5

Tab. 1: průměr a medián skóre SDMT (SD)

		EDSS	Délka trvání nemoci (roky)
SDMT (SD)	Korelační koeficient	-0,374	-0,512
	p-value	0,127	0,03

Tab. 2: korelační analýza

Obr. 2: korelační diagramy

Závěr

Zdá se, že míra kognitivního deficitu závisí na formě průběhu a délce trvání onemocnění, což by mohlo naznačovat výrazný podíl vlivu neurodegenerace na kognitivní deficit. Jednoduchý a časově nenáročný test SDMT by se mohl využívat ke screeningu kognitivního deficitu a k hodnocení úspěšnosti léčby neurodegenerace. Limitací naší práce je malý počet pacientů a k potvrzení výsledků bude nutno vykonat další výzkum.

Zdroje

Dufek M. *Kognitivní dysfunkce u roztroušené sklerózy*. Neurologie pro praxi, 2009; 10(3): 165–171
 Hynčicová E, Meluzínová E, Laczó J. *Kognice a roztroušená skleróza*. Neurologie pro praxi, 2017; 18(6): 394–398